

ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2013 ГОДИНА (ИЗДАДЕНИ КНИГИ И БРОШУРИ И ПРОДЪЛЖАВАЩИ ИЗДАНИЯ)

Националният статистически институт осигурява данни за издадените книги и брошури, продължаващите издания (вестници, списания, бюлетини и периодични сборници), както и за електронните публикации. Източник на данните е Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“, като основните показатели са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

Издадени книги и брошури през 2013 година

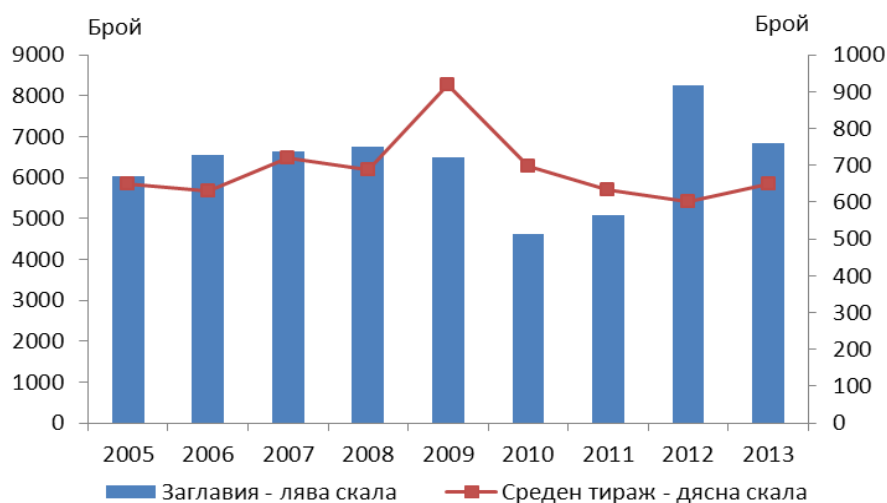
През 2013 г. са издадени 5 939 книги с тираж 3 527 хил. и 914 брошури с тираж 917 хиляди (табл.1).

1. Издадени книги и брошури през 2013 година

	Заглавия - бр.	Тираж - хил.
Книги	5939	3527
Нови издания	5486	3167
Препечатани издания	453	360
Брошури	914	917
Нови издания	894	906
Препечатани издания	23	11

С уникалния 10-значен идентификационен код ISBN (Международен стандартен книжен номер) през 2013 г. са регистрирани 5 418 книги и 814 брошури, или 90.9% от всички издания, което улеснява ползването им в чужбина.

Фиг. 1. Издадени заглавия книги и брошури и среден тираж на една книга и брошура през периода 2005 - 2013 година

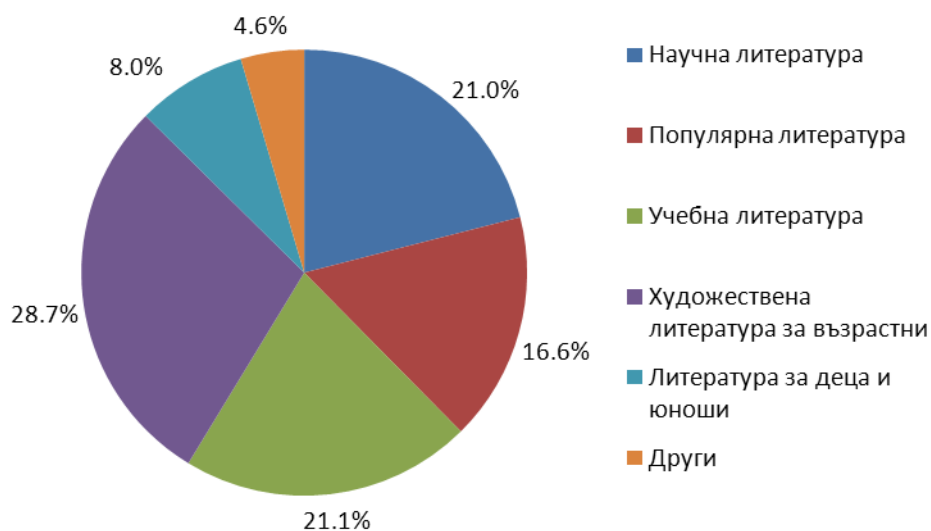

В сравнение с 2012 г. броят на издадените заглавия на книги и брошури намалява със 17.1%, докато средният тираж нараства от 603 за 2012 г. на 649 за 2013 г., или със 7.6%.

Основна характеристика на изданията, отразяваща разпределението им по тематични области, е признакът „Предназначение на литературата”¹.

През 2013 г. най-голям е относителният дял на заглавията в разделите: художествена литература за възрастни (28.7%), учебна литература (21.1%) и популярна литература (16.6%) (фиг. 2).

Фиг. 2. Издадени заглавия на книги и брошури по признака „Предназначение на литературата” през 2013 година

Относителният дял на тиража на художествената литература за възрастни е 30.5%, на учебната литература - 17.6%, на популярната литература - 17.3% от цялата издадена продукция.

Научната литература включва 1 442 заглавия с тираж 692 хил., което представлява 21.0% от всички издания и 15.6% от общия тираж.

Броят на издадените книги с детско-юношеска тематика е 546 с тираж 686 хиляди. От тях детската художествена литература включва 380 заглавия с тираж 342 хил. екземпляра, или 5.5% от цялата издадена продукция и 7.7% от общия тираж.

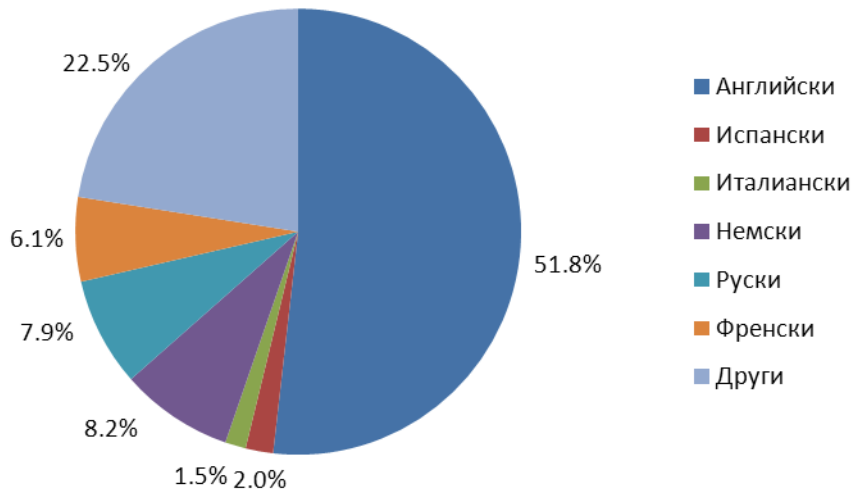
През 2013 г. заглавията на оригиналната литература са 5 275, или 77.0% от общо издадените книги и брошури. Делът на тиража на този вид литература е 62.4%. Преводните заглавия, издадени през 2013 г., са 1 578 с тираж 1 673 хиляди.

Половината от издадената преводна литература е от английски език (51.8%). Следват преведените издания от немски език - 8.2%, от руски - 7.9%, от френски - 6.1%, и от испански - 2.0% (фиг. 3).

¹ Класификационна група за разпределение на книгите и брошурите.

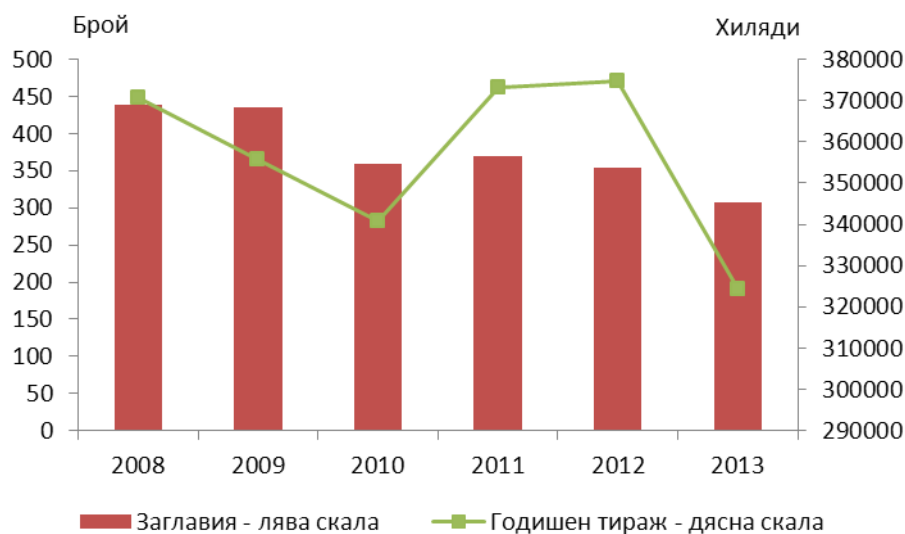
Фиг. 3. Издадени заглавия преводна литература по език на оригинала през 2013 година

Издадени продължаващи издания (вестници и периодика)

През 2013 г. са издадени 307 вестника с годишен тираж 324 310 хил., или 45 броя годишно на човек от населението. Спрямо предходната година и заглавията (самостоятелни издания, отпечатани като една или повече физически единици), и тиражът на вестниците намаляват с по около 13% (фиг. 4).

Фиг. 4. Издадени вестници по заглавия и годишен тираж през периода 2008 - 2013 година

През 2013 г. са издадени 54 всекидневника в тираж 196 874 хиляди. Заглавията на всекидневниците формират 17.6% от всички издавани вестници, а тиражът им е 60.7% от общия тираж. Издадените заглавия на седмичните вестници през 2013 г. са 137, което е с 18 бр. по-малко спрямо предходната година. Относителният дял на тиража на седмичните вестници през 2013 г. е 36.4% от годишния тираж на всички вестници, или с 2.6 процентни пункта повече в сравнение с 2012 година.

Разпределението на изданията според признака „Предназначение“¹ дава информация за групирането им по тематични области: издания за широката публика и специализирани издания.

За широката публика с най-голям относителен дял са „Политически, философски, религиозни и културни издания“ - 54.7% (168 заглавия) от всички издания. Годишният им тираж е 155 256 хил., или 47.9% от тиража на всички вестници. Следват „Издания за туризъм, пътешествия, развлечения и спорт“ - съответно с относителен дял от 2.0% (6 заглавия) и тираж 20 973 хил., или 6.5% от всички издадени вестници. „Другите издания за широката публика“ заемат 14.3% (44 заглавия) от всички заглавия, а тиражът им е 104 362 хил., или 32.2% от цялата издадена продукция.

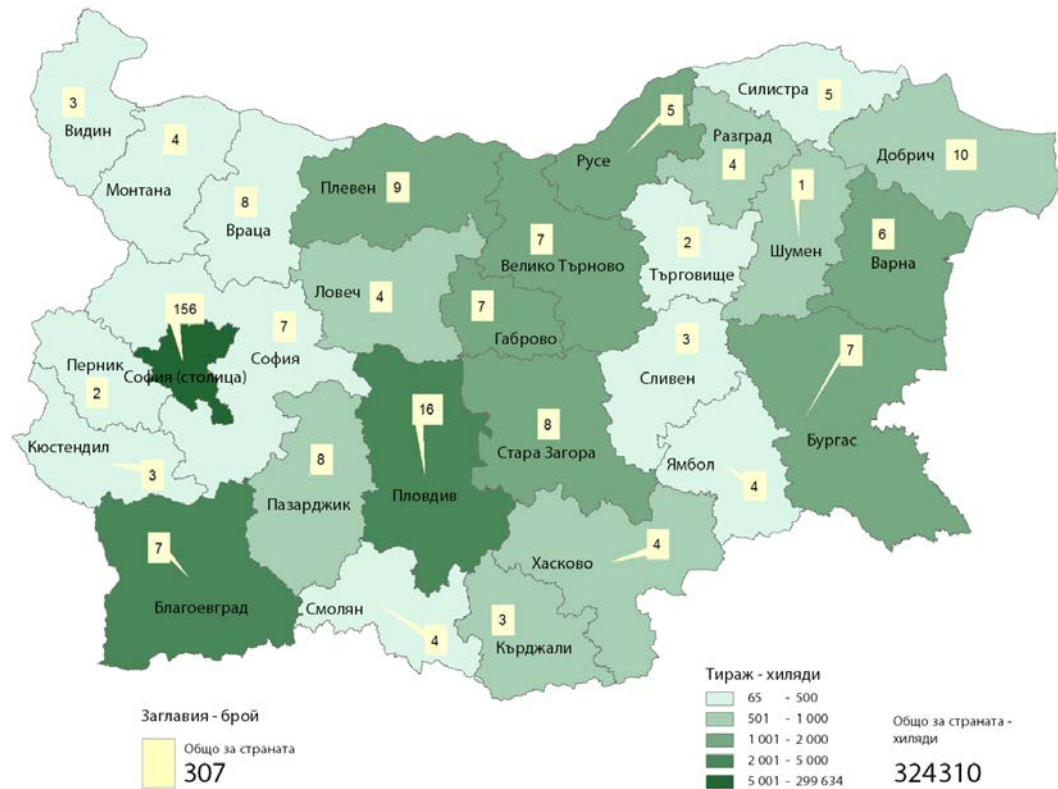
От специализираните издания с най-голям относителен дял са „Професионалните издания“ - 13.7% (42 заглавия) с тираж 17 889 хил., или 5.5% от тиража на всички издадени вестници. Следват „Изданията на фирми, търговски дружества и други“ – съответно с относителен дял от 4.2% (13 заглавия) и тираж 3 036 хил., или 0.9% от общия тираж.

По брой на издаваните вестници през 2013 г. водещата административно-териториална област е София (столица) - 156 заглавия (фиг. 5). Делът на заглавията е 50.8% от всички издадени заглавия вестници в страната, което е с 0.3 процентни пункта по-малко в сравнение с предходната година. Тиражът на издаваните в столицата вестници намалява с 11.6% в сравнение с 2012 година.

¹ Класификационна група за разпределение на продължаващите издания.

**Фиг. 5. Издадени вестници (заглавия и тираж)
през 2013 г. по области**

Почти 98% от всички вестници, издавани през 2013 г., са на български език, докато чуждоезичните са 7 броя - 3 на турски и по един на английски, немски, руски и румънски език.

През 2013 г. са издадени 509 заглавия списания и 113 бюлетина, като в сравнение с 2012 г. списанията намаляват с 1.6%, а бюлетините - с 4.2%.

Годишният тираж на списанията е с 16.2% по-нисък в сравнение с 2012 г., а на бюлетините - с 26.9%.

2. Издадени списания и бюлетини (продължаващи издания) по предназначение през 2013 година

	Заглавия - бр.	Тираж - хил.	
		годишен	еднократен
Общо	622	20091	1642
За широката публика	209	15674	1116
в това число:			
Политически, философски, религиозни и културни издания	60	529	70
Издания за жени, за мъже, семейни издания	39	5949	333
Издания за туризъм, пътешествия, развлечения и спорт	9	90	27
Издания за младежи и деца	30	1783	162
Специализирани издания	413	4417	526
в това число:			
Професионални издания	301	2710	355
Издания на съюзи, асоциации, фондации и др.	38	280	36

През 2013 г. са издадени 77 списания и бюлетини на чужди езици с годишен тираж 352 хил., като най-многобройни са изданията на английски език - 66 заглавия с тираж 284 хил., следвани от изданията на турски - 4 с тираж 43 хиляди.

Половината от заглавията на списанията, издавани през 2013 г., са излизали от 1 до 4 пъти годишно с тираж 619 хиляди. Списанията, излизаци веднъж месечно, са 139, или 27.3% от всички издадени списания с тираж 10 609 хиляди.

През 2013 г. са издадени и 99 броя периодични сборника с тираж 38 хил., като в сравнение с 2012 г. броят им е непроменен, докато тиражът намалява с 34.5%.

Методологични бележки

Изследването на издателската дейност се провежда годишно и обхваща дейността на държавните и частните издателства и редакции. Данните се предоставят на НСИ от Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ (всички депозирани издания за годината).

В броя на книгите и брошурите не се включват изданията с тясно ведомствено предназначение, с временен и рекламен характер, с тираж по-малък от 100 екземпляра и обем по-малък от четири страници.

Брошура е непериодично печатно издание с най-малко пет, но с не повече от 48 страници, издадено в страната, което е на разположение на обществеността.

Книга е непериодично излизащ печатен документ с най-малко 49 страници, издадено в страната, което е на разположение на обществеността.

Заглавие - дума или съвкупност от думи, отбелязани обикновено върху документа, за да може да се използват за неговото идентифициране и често (но невинаги) го отличават от други документи.

Том - физическа единица на печатен документ, която съдържа определен брой страници, обединени в една подвързия, и съставлява едно цяло или част от една съвкупност.

Тираж е общият брой на екземплярите, отпечатани от едно заглавие.

Продължаващо издание (серия)

Документ в печатна или непечатна форма, който се публикува в последователни части, обикновено с цифрово или хронологично означаване и без предварително ограничение на продължителността на изданието независимо от неговата периодичност.

От 2012 г. се прилага нова класификационна група - Предназначение на литературата (за продължаващите издания).

Вестник е листово издание, което съдържа новини за текущи събития, предизвикващи специален или общ интерес, отделните части на който са регистрирани хронологически или в числа, и обикновено излиза поне един път в седмицата.

Списание е продължаващо издание, което се публикува под едно и също заглавие на редовни или нередовни интервали, за неограничено време; отделните броеве са последователно номерирани или датирани.

Бюлетин е издание (във вид на брошура или листовка), което съдържа кратки официални и служебни материали (нормативни, информационни), отнасящи се до дейността на издаващото учреждение или организация.

Периодичен сборник е издание, което съдържа научни статии, научни съобщения и др., публикувано обикновено от името на научна институция.

Годишен тираж на периодичното издание е общото количество на екземплярите на всички излизания на едно заглавие за една година.

Еднократен тираж е средният тираж от тиражите на всички излизания на едно заглавие за година.

Повече информация и данни за издателската дейност могат да бъдат намерени на интернет страницата на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Култура“.

Приложение

Таблица 1

Издадени вестници по периодичност

Периодичност	2012			2013		
	заглавия - бр.	годишен тираж - хил.	еднократен тираж - хил.	заглавия - бр.	годишен тираж - хил.	еднократен тираж - хил.
Общо	354	374660	4491	307	324310	3143
Ежедневници	57	230192	639	54	196874	547
Излизаци 2 - 3 пъти седмично	20	7794	72	18	6555	58
Излизаци един път седмично	155	126550	2434	137	118056	2270
Излизаци по-малко от един път седмично	122	10124	1346	98	2825	268

Таблица 2

Издадени книги и брошури по теми¹ през 2013 година

Десетична класификация	Книги		Брошури		Издания с ISBN	
	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.	книги	брошури
Общо	5939	3527	914	917	5418	814
Общ отдел	161	88	141	332	146	133
Философия, психология	305	166	8	6	281	8
Религия	156	181	13	63	140	12
Обществени науки	1211	624	106	49	1098	97
Езикознание	221	103	12	6	207	11
Естествени науки и математика	260	137	10	5	235	7
Техника. Медицина. Приложни науки	979	542	56	27	912	40
Изкуство и развлечения	280	128	56	30	223	31
Литература	1997	1383	483	384	1852	450
География/история	369	175	29	15	324	25

¹ Десетична класификация - национален вариант, съответстващ на класификацията на ЮНЕСКО.